

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΣΜΑΤΑ.

4

Πουλάκια κ' ἀηδονάκια μου, καλά μου χειλιόνια,
Αὐτοῦ ψηλά ποῦ πέτεσθε καὶ χαμηλά τηράτε,
Ίδωτε κλέφτες πουθενά, ἴδωτε γραμμίδες;

Ἐχθές προχθές τοῦς ἴδαμε ψηλά 'ς τὰ Κανελάκια
Κ' ἐτρέωγανε κ' ἐπίνανε κ' ἐφιλοτραγουδοῦσαν.
Μά εἶχαν κ' ἕνα δήμαρχον, αὐτὸν τὸν Κωνσταντᾶκον
Κέρνα, καίμινε δήμαρχε, καὶ στάσου μ' ἕνα πόδι,
Καὶ πές νά ζήσῃ ὁ Κατσαβὸς μὲ τὸν Γουφογιαννάκη.

Καὶ 'ς ταῖς χαραῖς τοῦ Ἀγγελῆ νά φάμε καὶ νά πιῶμε.

Ἡ ἀπάνω δίγλα μίλησε, ἡ κάτω ἀπηλογήθη.

Παῦσε, Γιαννάκι, τὸ πρῶτό παῦσε καὶ τὸ τραγοῦδι.

Ἡ πατριὰς ἐζώσανε τὴν μιὰ μεριὰ τὴν ἄλλη.

2

Σ' οὐλον τὸν κόσμον ξαστεριά 'σ οὐλον τὸν κόσμον ἤλιος

Τὰ βιζοβούνια τ' Ὀλενοῦ πολὺ σκοπιδιασμένα,

Κᾶν ὄχ τὰ χιόνια τὰ πολλὰ κᾶν ὄχ τὰ κακοσάλια.

Μά οὐδ' ὄχ τὰ χιόνια τὰ πολλὰ, μά οὐδ' ὄχ τὰ κακοσάλια.

Τὸν Δεληγιώργη κλείσανε κεῖν' τῶ σκυλιὰ οἱ Λαλαῖοι.

Ὁ Δεληγιώργης μοναχὸς μὲ δώδεκα νομάτους.

Ἐῶγα, Γεωργῆ, προσκύνησε καὶ δὸς καὶ τ' ἄρματα σου.

Μουρτάτη πῶς μὲ πέρανες νά θυῶ νά προσκυνήσω;

Τί γάρ; εἶμαι νιόνυφη τὰ χέρια νά φιλήσω;

Ἐγὼ εἶμαι ὁ Γεώργης τοῦ Γιαννῆ τοῦ πρώτου καπετάνιου

Καὶ θά βαστάξω πόλεμον δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας

Νά 'ρθῆ μηνιὰτι διαλεχτὰ, νά 'ρθοῦν νά μὲ γλυτώσουν.

3

Τοῦ Μούστου ἡ μάνα περπατεῖ τοῦ Μούστου ἡ μάνα
(κλαίει)

Τὸν Μούστον τις ἐγύρευε τὸν ἀκριδοῦδιόν της.

Ἐπῆρε δίπλα τὰ θουνά καὶ πατριὰς τοῦς κάμπους.

Ἐδιάη καὶ τὸν εὐρηκε 'ς τοῦς κάμπους ξαπλωμένον.

Κ' ἀπὸ μακριὰ τὸν χαιρετᾷ κ' ἀπὸ κοντὰ τοῦ λέγει:

Σήκω ἐπάνω, Μούστο μου, καὶ μὴ βαρικοιμᾶσαι.

Λερόνεται τὸ πόσι σου σαπίξ' ἡ φερμελή σου.

Δὲν κλαῖς, μάνα, τὰ νειάτα μου δὲν λαις τὴν λεβεντιὰ μου.

Μὴν κλαῖς τὰ ἔρημα σκουτιὰ τὰ χαδευμένα στολῖα.

4

Ὅλαις ἢ καπετάνισσις κ' ἢ καπετανοπούλῃσις

Ὅλαις τὴν Ἄρταν πέρασαν τὰ Γιάννινα νά πῶνα.

Ἡ Ἐλένη δὲν ἀπίρασαν ἡ ἀβραβωνιασμένη.

Εἶχ' ἀβραβωνας δώδεκα καὶ δακτυλῖδια πέντε

Κ' ἄλλον λογὸν δὲν ἔλεγε μέσα 'ς τὸ μυρολόγι,

• Ἀνάθεμάσαι, Μπότσαρη, καὶ σὺ Κίτσο Τζαβίλα

• Τ' ἄρματα τοῦ πατέρα μου καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ Γιάννη. •

5

Ὁ Θεωράκης κάθεται μέσα 'ς τὰ πέντ' ἀλώνια.

Καὶ μὲ τὸ χιᾶλ' ἀγάντευε καὶ μὲ τὸ χιᾶλι βλέπει,

Βλέπει τὴν Ἀλωνίσταινα ποῦχε τὸ γύρισμα ἄ του,

Καὶ τοῦρθε 'σάν παράπονο καὶ κάθεται καὶ κλαίει.

• Νά 'χε εἶναι ὁ Γιάννης γνωστικός νά 'χε ὁ Γεώργης
γνωσι,!

• Ἐπέρασαν 'ς τὴν Ζάκυνθον γιὰ νά μὴ τοῦς σκοπιώσουν. •

(1) Περὶ τοῦ σκοτομοῦ τούτου ἀναφέρει τὸ ἐφεξῆς 19
τραγοῦδι.

6

Πουλάκι μου, ποῦ πῆς ψηλά ψηλά μὲ τοῦς ἀέρας
Χαιρέτα μου τὴν κλαφτουργιὰ καὶ τὸν Κωντοβουνίστο
Πές του νά κ' ἀ μ ἡ φρόνιμα, κλέφτης μὴ περπατήσῃ.
Δὲν εἶν' ὁ περσινὸς καιρὸς κ' ὁ περσινὸς ὁ χρόνος
'Ἐφέτος ἦλλ' ὁ Βασιλεὺς ἀπὸ τὴν Βαυαρία
Συσταίνει δικαστήρια καὶ κραίνει τοῦς ἀντάρτας.

7

'Αγνάντα 'ς τὴν Κεφαλονιά καρσι μὲς τ' Ἄγιον Ὄρος (1)
Κ' ἐκεῖ συναπαντήθηκαν ἡ δυὸ χονδραῖς ἀρμάδες:

Ἡ δυὸ χονδραῖς κ' ἡ τρομπραῖς, τοῦ τούρκου μὲ τοῦ
φράγκου.

Στήθος μὲ στήθος δέρνονται, κεφάλι μὲ κεφάλι.

Δὲν σέ φοβοῦμαι, Ἀλήπασα, 'ς τὸν νοῦν μου δὲν σέ δάνω

Κ' ἔχω καράβια προύκταινα, κατάρτια σιδερένια,

Ἐχω καὶ τριὰ Μουτσόπουλα γνωρίζουν τοῦς ἀέρας.

Τὸ νά γνωρίζει τὴν αὐγή, τ' ἄλλο τὸ μεσημέρι

Τὸ τρίτο τὸ καλύτερο ὦραν τοῦ μεσκόκτου.

8

Θέλιτε ν' ἀκοῦστε κλάυματα, δάκρυα καὶ μυρολόγια;

Περάστε ἀπὸ τοῦ Μπλάστια κ' ἀπὸ τὸ πέρα Λάλα

Κ' ἐκεῖ ν' ἀκοῦστε κλάυματα, τούρκικα μυρολόγια.

Ν' ἀκοῦστε ταῖς Λαλιώτισσαις ταῖς καλομαθημέναις

Πῶς κλαίει καὶ πῶς θλίβονται, πῶς χύνουν μαῦρα δάκρυα.

Ν' ἀκοῦστε τὴν Χαπάν Φιδῶ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀλιάγα,

Πῶς κλαίει καὶ πῶς θλίβεται καὶ χύνει μαῦρα δάκρυα.

Μεῖς τὸ μπεντῆνι κάθεται, τὴν Κάπελη ἀγναντεύει,

Βλέπει μπαϊράκια μὲ σταυροὺς καὶ φράγκους μὲ καπέλλα.

Ψιλή φωνίτσα εἶδαλε ἔ σ α κ' ἄ ν ἔ δ υ ν ἄ σ θ η.

Πέρνει τὰ χέρια σταυρωτὰ καὶ τὴν καρδιά κρατῶντα

Πέρνει καὶ πάει 'ς τὸν Βούδοντα καὶ εἰς τὸν Βεῖζουλάγα

Κ' ἀπὸ μακριὰ τὸν χαιρετᾷ κ' ἀπὸ κοντὰ τοῦ λέγει

Πασᾶ μ' ἔρχετ' ὁ Μόσκοβος, πασᾶ μ' ἔρχετ' ὁ φράγκος

Μωρὴ δὲν εἶν' ὁ Μόσκοβος, μωρὴ δὲν εἶν' ὁ φράγκος.

Παρά εἶναι οἱ βαγιάδες μας, καὶ φέρνουν τὸ χαράτσι,

'Σ τοῦ ποδοῖ ἐρρίξανε ὄρθι, 'ς τὴν Κάπελ' εἶναι δίγλαις

Πιάνουν καὶ φτιάνουν μιὰ γραφὴ καὶ στέλλουν τοῦ Κολιό-
πλου.

• 'Σ εἶσανε, Κολιόπουλε, καὶ καπετάν Γεωργάκη

Ἐμεῖς ἀδελφῖα ἤμασσε κ' ἀδελφῖα θά γενοῦμε.

Ἀκόμη ὄρῃ βρομότουρκοι καὶ σεῖς παλιομουρτάτες;

Ἐμεῖς ἀδελφῖα ἤμασσε κ' ἀδελφῖα θά γενοῦμε.

Ταχιά θά ἴδωτε πόλεμο καὶ κλέρτικο τουφέκι.

9

Καλὰ τὸ πῖνω τὸ κρασί, καλὰ τὸ στραγγουλάω.

Σήντας μου λένε πλήρωτο τὴν μπότσα τρεῖς παράδες.

Στέκω καὶ συλλογιζομαι καὶ στρίψω τὸ μουστάκι.

Μουστάκι μου καρμπογιὰ καὶ φρόδιὰ μου γραμμένα

Καὶ σὺ μεσοῦλα μου λιανὴ μὲ τὰ πολλὰ τ' ἀσήμια

Ποῦ ποῦ 'χάρης τὸ ντουγιὰ καὶ τὸν ἀπάνω κόσμιο.

Καὶ σεῖς θουνά ψηλά θουνά, ψηλά 'ς τ' ἀνεμοδοῦρι.

Νά μὴν ἀπέρασ' ὁ Νταβᾶς μὲ δύο μπαϊράκια,

Καὶ πάει τὴν Βλαχοκερασᾶ καὶ πάει τὴν μέσα Μάνη;

Ποῦχε τοῦς φίλους τοῦς πολλοὺς καὶ ταῖς κολλαῖς κομι-
πάραις;

(1) Ἴσως Ἄγιον Μαῦραν, ἦτοι «καρσι» 'ς τὴν ἅγια Μαύ-
ραν.

Ἴσως μνημονεύει τῆς Ναυμαχίας τοῦ Λόν Ζουάν, ἡ ἑλ-
λης τινὸς μεταγενεστέρως. Ἄν ἐπρόκειτο περὶ τῆς Ῥωσσι-
κῆς ναυμαχίας δὲν θά ἔλεγεν ἄ ρ μ ἄ δ α ν φ ρ ἄ γ κ ο υ.

Κουμπάραις του τόν καρτεροῦν μὲ τὰ γυαλιὰ γυμάτα
 Φλωριά κερνάει τὰ παιδιὰ καὶ γρόσια ταῖς κουμπάραις,
 Καὶ ταῖς κουμπαροπούλαις του ὄλο λιανοπαράδες.
 Στὰ δύο γυαλιὰ, ἔς τὰ τρεῖς γυαλιὰ ἔς τὰ τέσσαρα, ἔς τὰ πέντε
 — Κουμπάρα τὸ κρασί 'ν' πικρὸ καὶ τὸ γυαλί φαρμάκι
 — Σώπα, νουούλη, μὴν τὸ λές καὶ μὴν τὸ κουβεντιάζης.

40

Ἄποψε εἶδα ἔς τὸν ὕπνο μου, εἶδα καὶ ἔς τ' ὄνειρό μου
 Ὅλο ποτάμι ἔπερασα καὶ πέρα δὲν ἐβγήκα.
 Καὶ μὲ ἔπεισε τὸ πόσι μου κ' ἡ φούντα τοῦ φεσιῶ μου.
 Εἶπα τ' Ἀντώνη, μ' εἶπα τὸ ὄνειρον ὅπου εἶδα.
 Τὸ εἶς' εἶν' τὸ κεφάλι σου κ' ἡ φούντα 'ν' τὸ κορμί σου.

41

Τοῦ Ντρίτσα ἡ μάνα κάθεται τοῦ Καλιακούδα λέει
 Τοῦ Καρχαλίου ἡ ἀδελφή τοῦ σοῦρνει μυρολόγι.
 Νὰ χαμηλώσαν τὰ βουνα νὰ φύλωναν κ' οἱ κάμποι
 Νὰ βλεπα τὴν Τριπολιτᾶ καὶ τῆς Μηλιάς τὸν κάμπου,
 Νὰ ἰδῶ τὸν ἀδελφοῦλη μου τὸν δόλιον Καρχαλίον
 Ἡόσοι Τοῦρκοι τὸν πᾶν μπροστᾶ καὶ πόσοι ἀπὸ πίσω.
 Χίλιοι τὸν πᾶν τὴν μίαν μερᾶ κ' ἄλλοι χίλιοι τὴν ἄλλη
 Σ' τῆ μέση πάγει ὁ γιοῦλης μου ὁ δόλιος Καρχαλίας
 Μὲ δύο κολλούραις ἔς τὸ λαιμό, μὲ σίδερα ἔς τὰ ποδία,
 Εἶχαν καὶ τὰ χερούλια του μὲ δύο λιναῖς δεμένα.
 Τραγοῦδα Καρχαλίου μου καὶ σὺ γραμματικὴ μου
 Γιὰ ν' ἀκουσθῆ ἔς τὴ Ρούμελη νὰ ῥοῦθον νὰ σὲ γλοτιώσουν
 Παιδιὰ σᾶς πέφτω ἕνα ῥιτσᾶ, σᾶς πέφτω ἕνα μινάτι.
 Γιὰ ντὸς τε τὰ χερούλια μου μουδιάσαν τοῦ καυμένου
 Γιὰ λῶστε καὶ τὰ ποδία μου κοπήκαν τοῦ καυμένου,
 Καὶ καθάλατε τ' ἄτια σας, καὶ τὰ λαγωνικά σας,
 Καὶ βγάτε κ' ἀπολάτε με μὲς τῆς μηλιάς τὸν κάμπου.
 Κ' ὅπου μὲ φθάστε κόρτε με.

42

Τὸ ντέρτι ὀπόχω ἔς τὴν καρδιά φαρμάκι ἔχω ἔς τὰ χεῖλη.
 Δὲν ἔχω τίνας νὰ τὸ εἰπῶ τὸ ντέρτι τῆς καρδιάς μου.
 Νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ φηλά βουνα χιονίζει δὲν τ' ἀκούτε.
 Νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ θ α θ ε ι ᾶ κ λ α ρ ι ᾶ τρεῖς χρόνους δὲν θ'
 [ἀνυῆστε.
 Νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ βρουσούλαις μου ὄλαις τὸν Μάκι θὰ στήφτε.
 Νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ γιατάκια μου καὶ σεῖς παληὰ λημέρια
 Ὁ Κροῦσας δὲν ματάρχηται μὰ οὐδὲ λημέρι κάνει.
 Νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ μωρὴ ἀδελφή ποτέ σου δὲν θὰ ἀλλάξης.
 Νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ μανούλα μου σκιαζομαί μὴν πεθάνης.
 Δὲν ἦλθες μάνα νὰ μὲ ἰδῆς παρὰ ἔς τὸ δίκασμά μου
 Ποῦ μάνα μὲ δικάσανε τώρα ἔς τ' ἀλλαξομῆνια.
 Δὲν μὲ δικάσαν ξάμηνα, δὲν μὲ δικάσαν χρόνον,
 Μόν' μ' ἐδικάσαν τὴ ζωὴ ἔς τὴ φυλακὴ νὰ λυῖσω.
 Καὶ μὲ ξαναδικάσανε καὶ θε' νὰ μὲ χαλάσουν.
 Δὲν ἔν' πουλάει σὲ κλαρί σὲ κᾶνα κονταράχι
 Νὰ πάη νὰ πῆ τῆς μάνας μου, τῆς δόλιας μου γυναίκας
 Νὰ πάη τ' ἄσπρα ἀμέτρητα καὶ μὴν τὰ λογοριάξῃ
 Νὰ πάη νὰ κάμη ἀνχορὰ μέσα ἔς τὸ ὑπουργεῖο
 Νὰ μοῦ χαρίσουν τὴν ζωὴ γιὰ νὰ μὴ μὲ χαλάσουν,
 Τὴν καρμανιόλα ἐφέρανε ἔς τὴ μέση ἔς τὸ παζάρι
 Μαζώχτικαν οἱ ἄρχοντες, τῆς χώρας οἱ ἀφεντάδες
 Κ' ἐστρίλανε δύο μπόγιδες καὶ πᾶνε νὰ τὸν φέρουν.
 Κ' ὁ Κροῦσας τοὺς ἀγνάντευε ἀπὸ τὸ παραθύρι,
 Κ' ἀπὸ μακριὰ τοὺς χαιρετᾶ καὶ ἀπὸ κοντὰ τοὺς λέγει.
 Ποῦ πᾶτε βρέ βρωμύσκυλα καὶ σεῖς παλιομουρτάτες;
 Κροῦσα θὰ σὲ ζητάζουκε.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΘΕΑΤΡΑ.

Ἐπειδὴ παραδόξως τινὲς τῶν ἐν Ἀθήναις κυβερ-
 νώντων καὶ τῶν ἄλλων ἐπαγγελλομένων πολιτικῶν
 συνιστῶσιν ἐνίοτε παρ' ἡμῖν τὰ ξενόγλωσσα θεάτρα,
 πρὸς τέρψιν ἀπλῶς ὑπάρχοντα, κακῶς νοουμένην,
 πληροφοροῦμεν αὐτοὺς, ὅτι τὸ θέατρον ἐπενοήθη
 κατὰ πρῶτον ἐν Ἀθήναις πρὸ 24 περίπου ἑκατον-
 ταετηρίδων μᾶλλον πρὸς διδασκαλίαν τοῦ λαοῦ ἡ-
 θικὴν, οὐχὶ πρὸς τέρψιν, καὶ ὅτι τὰ ἐν τῷ θεάτρῳ
 τῶν Ἀθηνῶν παιζόμενα δράματα, ἦσαν Ἑλληνικά,
 οὐχὶ Αἰγυπτιακὰ, ἢ Περσικὰ, ἢ Σκυθικὰ, ἢ ἄλλων
 συγχρόνων γλωσσῶν. Πληροφοροῦμεν αὐτοὺς ἔτι ὅτι,
 ἐπειδὴ τὰ δράματα παριστάνονται κατὰ πλάσιν καὶ
 ὑπόκρισιν, τὸ δὲ πλάστον θεωρεῖται πάντοτε ψευδὲς
 καὶ ἡ ὑπόκρισις ἀπάτη τις, οἱ τότε σοφοὶ τῶν Ἀ-
 θηναίων ἐλευσιολόγησαν τὴν κοινωνίαν, ἔτι ἐκ τοῦ
 θεάτρου μανθάνει οὐχὶ τὴν φυσικὴν ἀλήθειαν, τὴν
 τὰ πάντα σώζουσαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ἀνθρώπων,
 ἀλλὰ τὸ ἐναντίον τῆς ἀληθείας, ὑπερ φηκτικὸν τοῦ
 κοινοῦ.

Θέλομεν σήμερον ἡμεῖς τὰ θεάτρα παρὰ γνώμην
 ἐκείνων τῶν σοφῶν, ἀλλὰ θεάτρα ἑλληνικά, οὐχὶ
 ξενικά, καὶ ἐν αὐταῖς δράματα σύντομα, τραγικά, ἢ
 κωμικά, ἐκλεκτὰ κατὰ γλῶσσαν καὶ ἠθοποιητικὰ
 τοῦ λαοῦ, οὐχὶ μελοδράματα κατὰ τὸ παρὸν, γινόμε-
 να καὶ παιζόμενα μόνον πρὸς τέρψιν τινὰ τῶν θεα-
 τῶν κατὰ κερδοσκοπίαν κοινοβλαβῆ. Δεχόμεθα δὲ
 τὰ θεάτρα ἐντὸς μόνον τῶν κυριωτέρων καὶ πολ-
 λυανθρωποτέρων τῆς νέας Ἑλλάδος πόλεων, οὐκ
 εἰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ, Σύρον, Πάτρας, Τρίπολιν,
 Κέρκυραν, Ἀργαστόλιον τῆς Καφαλληνίας, Ζάκυν-
 θον, Ἰωάννινα, Θεσσαλονίκην, Ἀδριανούπολιν, Φι-
 λιππούπολιν, Σοφίαν, Βάρναν, Κωνσταντινούπολιν,
 Σμύρνην, Μιτυλήνην, Λάρνακα τῆς Κύπρου, πρόσθε;
 ἂν θέλῃς, καὶ Ἀχρίδας καὶ Βιτώλια, καὶ Σέρβας, καὶ
 Λαμίαν καὶ Τράλλεις (Ἀιδίνιον) καὶ πόλιν τινὰ
 τῆς Κρήτης, ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς. Κατ' ἀρχὰς ἔμωσ
 ἀρκοῦσι πρὸς τι ὄφελος τῆς ἡμετέρας κοινωνίας καὶ
 καλλιέργειαν τινὰ καὶ διάδοσιν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης
 τὰ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ βασιλείῳ ὑπάρχοντα θεάτρα (πε-
 ριλαμβανομένης τῆς Ἑπτανήσου ἐν τῷ βασιλείῳ) καὶ
 τὰ συστειτὰ καὶ ἀναμφιβόλως συστηθησόμενα μετὰ
 τινὰ χρόνον ἐν Σμύρνῃ, Βυζαντίῳ, Θεσσαλονίκῃ, Ἰωαν-
 νίνοις, Φιλιππουπόλει, Τραπεζοῦντι, Κύπρῳ, Κρήτῃ,
 Σάμῳ καὶ ἔπου ἄλλου.

Οἱ ἐπαγγελλόμενοι πολιτικοὶ καὶ φιλοθεάμονες
 τῶν Ἀθηνῶν ἠμέλησαν ἀξιοκατακρίτως τόσα ἤδη
 ἔτη τὸ ἐθνικὸν θέατρον, ἐνασχολούμενοι πολλοὶ ἐξ
 αὐτῶν μετὰ τῶν ἐνδοξοτάτων αὐλικῶν εἰς ἀρ-
 παγὴν θέσεων, ὑπουργείων, αἰσχροῦν ὠφελειῶν, πα-
 ρασήμων, βαθμῶν καὶ συμπόσια καὶ εἰς χοροὺς καὶ